

ارزیابی کیفیت نهادی در ایران و نقش آن در محیط کسب و کار (مطالعه موردی عملکرد نهاد دولت در اجرای قوانین مرتبط با صدور مجوزها)

محمد علیخانی^۱

چکیده:

جایگاه ایران در شاخص سهولت کسب و کار در سال ۲۰۱۵ میلادی، رتبه ۱۳۰ است. یکی از نماگرهای سنجش شاخص سهولت انجام کسب و کار، نماگر سهولت اخذ مجوز است. بدترین رتبه ایران مربوط به زیر شاخص شرایط و مقررات اخذ مجوز ساخت و رتبه ۱۷۲ است. گرچه در گزارش بانک جهانی فرایندها، زمان و هزینه اخذ تمام مصوبات مورد نیاز برای احداث یک انبار تجاری ساده در بزرگترین شهر هر اقتصاد که به شبکه خدمات شهری وصل بوده و در اداره ثبت املاک به ثبت رسیده را محاسبه می کند، لیکن اخذ مجوز تنها محدود به این زیر شاخص نمی گردد. سردرگمی فعالان اقتصادی برای اخذ مجوز و دریافت استعلامهای گوناگون برای صدور مجوزها و همچنین زمان طولانی برای دریافت این مجوزها از موانعی است که موجب نگرانی فعالان اقتصادی برای آغاز فعالیت و کسب مجوز شده، به گونه ای که مراحل دشوار اخذ مجوز برای هر فعالیت و دشواری رعایت قوانین در ایران، موجب بالا رفتن هزینه و یا انگیزه برای فعالیت‌های اقتصادی در بخش غیر رسمی گردیده است.

کسب و کار در هر کشور مستلزم فراهم بودن محیط نهادی مناسب است. برای فعالیت و ادامه حیات کسب و کار، نیاز به یک سری الزامات است. یکی از این الزامات، بستر اجرای

^۱ کارشناس ارشد علوم اقتصادی - معاون اقتصادی اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان تهران - تهران - بلوار میرداماد - نبش خیابان شهید بهزاد حصار (رازان جنوبی) پلاک ۱۳۶ شماره تلفن: ۰۲۳۹۰۳۰۰۵ - ۰۹۱۲۱۵۹۴۲۶۰
پست الکترونیکی: MohammadAlikhani@yahoo.com

مناسب قوانین است که در قالب تحقق حاکمیت قانون تجلی می یابد. در کشور ایران نهادهای دولت و قضایی، مجری قانون می باشند.

این بررسی به عملکرد نهاد دولت در اجرای قوانین وضع شده در محیط کسب و کار مرتبط با صدور مجوزها طی دوره ۷ ساله (۹۴-۱۳۸۸) پرداخته و ضمن نقد عملکرد دولت به عنوان یکی از موانع نهادی کسب و کار، پیشنهاداتی را جهت بهبود وضعیت صدور مجوزها و بهبود محیط کسب و کار ارائه می نماید.

کلمات کلیدی: شاخص کسب و کار، اخذ مجوز، نهاد دولت، قوانین مرتبط با کسب و

کار

مقدمه:

پس از تصویب و ابلاغ قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و آیین نامه اجرایی ماده (۷) قانون مذکور در مرداد ماه ۱۳۸۷ و پرداختن به موضوعاتی همچون صدور مجوز فعالیت از سوی دستگاه صادر کننده مجوز در ظرف یک ماه پس از دریافت مدارک کامل، شفاف سازی انجام فعالیت های اقتصادی با رویکرد تسهیل مقررات و حذف مجوزهای غیر ضرور از سوی دستگاه های اجرایی صادر کننده مجوز، تقاضای تمدید مهلت حداکثر یک ماه از ستاد سرمایه گذاری استان جهت صدور مجوز و بررسی اعتراض متقاضی سرمایه گذاری در ستاد سرمایه گذاری استان ظرف مدت ۱۵ روز از تاریخ دریافت اعتراض و پیش بینی مجازات در صورت قصور دستگاه مشمول، امیدی تازه در بین سرمایه گذاران و فعالان اقتصادی ایجاد شد. تصویب قوانین متعدد مرتبط با تسهیل شرایط دریافت مجوزهای سرمایه گذاری در چند سال اخیر و با نگاهی به جایگاه ایران در شاخص سهولت کسب و کار در سال ۲۰۱۵ میلادی، (رتبه ۱۳۰) و زیر شاخص شرایط و مقررات اخذ مجوز ساخت، نماگر بدترین رتبه ایران، جایگاه سهولت اخذ مجوز (رتبه ۱۷۲) می باشد. حاکمی از عملکرد ضعیف و یا عدم اجرای قوانین قبلی دارد. این امر گواه این مطلب است که نهاد دولت در فرایند صدور مجوز نتوانسته است انتظارات سرمایه گذاران را برآورده سازد. شرط اساسی برای دستیابی به عملکرد اقتصادی مناسب تغییر در کارکرد نهادهای اقتصادی و سیاسی می باشد که در این میان مهمترین کارکرد نهاد دولت در فعالیت های اقتصادی، کاهش عدم اطمینان و هزینه های مبادله و فراهم نمودن بسترهای نهادی لازم در جامعه می باشد. گرچه نهاد شامل رسوم، عادات اجتماعی، قوانین، روش های فکری و به طور کلی روش زندگی است و مطالعه جامع نهادهای ذیربط اقتصادی در یک جامعه در این مقوله نمی گنجد، با این وجود در این بررسی به عملکرد نهاد دولت در ارتباط با اخذ مجوز سرمایه پرداخته و با بررسی یازده گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و دیگر قوانین مرتبط با اخذ مجوز سرمایه گذاری، پیشنهادهای جهت تسهیل اخذ مجوز سرمایه گذاری ارائه می نماید.

روش تحقیق:

روش تحقیق در این مقاله توصیفی و با استفاده از اطلاعات کتابخانه‌های می باشد که با مطالعه و بررسی یازده گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و دیگر قوانین مرتبط، با استنتاج مقایسه‌ای در قلمرو نهاد‌های قانونی ماده ۷ قانون مذکور شامل "هیات رسیدگی فرا استانی" و "ستاد سرمایه‌گذاری استان" خواهد بود.

پیشینه‌ی تحقیق:

شاخص سهولت کسب و کار بانک جهانی به بررسی ۱۰ زیر شاخص (شروع کسب و کار، سهولت اخذ مجوز ساخت، دسترسی به برق، ثبت مالکیت، اخذ اعتبارات، حمایت از سرمایه‌گذاران خرد، تجارت فرامرزی، سهولت پرداخت مالیات، سهولت اجرای قراردادهای ورشکستگی و پرداخت دیون) می‌پردازد که به طور مستقیم بر انجام فعالیت کسب و کار و رشد اقتصادی کشورها موثرند، اما این زیر شاخص‌ها در برگیرنده تمامی زمینه‌های سهولت فعالیت‌های کسب و کار در کشورها نبوده و لازم است هر کشوری با توجه به مسائل و مشکلات اقتصاد ملی خود، برای بهبود محیط کسب و کار شاخص‌هایی را تعریف و پایش مربوط به آن‌ها را انجام دهد.

مرکز پژوهش‌های مجلس گزارشات فصلی پایش محیط کسب‌وکار (پاییز سال ۱۳۹۳- ارزیابی ۲۹۲ تشکل اقتصادی سراسر کشور از مولفه‌های ملی محیط کسب‌وکار در ایران) را بر اساس پاسخ تشکل‌های اقتصادی از سراسر کشور به پرسشنامه (برآیند ارزیابی ۲۱ مولفه ملی محیط کسب‌وکار ایران)، منتشر می‌نماید.

نتایج بررسی به دست آمده از دو محیط اقتصادی و نهادی محیط کسب‌وکار در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس (پاییز ۹۳) نشان می‌دهد عمده مشکلات در محیط نهادی از نظر تشکل‌های اقتصادی مربوط به «وجود مفاصد اقتصادی در دستگاه‌های حکومتی» است. بی‌ثباتی قوانین و مقررات مربوط به تولید و سرمایه‌گذاری و ضعف دادرها در رسیدگی موثر به شکایت‌ها و اجبار طرف‌های قرارداد به انجام تعهدات نیز به‌عنوان مسائل نهادی

مطرح در پایش محیط کسب و کار هستند که ارزیابی آنها مشابه با ارزیابی مولفه مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های حکومتی است.

مبانی نظری:

«اینکه نهادها بر عملکرد اقتصادی تاثیر می‌گذارند چندان جدال برانگیز نیست و همگان کمابیش آن را پذیرفته‌اند. این نکته نیز چندان محل منازعه نیست که عملکرد متفاوت اقتصادها در طول زمان اساساً متأثر از تغییر و تحول نهادها است. با وجود این، نه نظریه اقتصادی معاصر و نه تاریخ‌نگاری بر پایه اعداد و ارقام، هیچ‌کدام نقش نهادها در عملکرد اقتصادی را به حساب نمی‌آورند، چرا که چارچوب‌های تحلیلی لازم برای وارد کردن تحلیل‌های نهادی در علم اقتصاد و تاریخ اقتصادی هنوز آماده نشده است.» (داگلاس نورث، ۱۹۹۰)

اقتصاددانان نهادگرا معتقدند که اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی بدون درنظر گرفتن مقتضیات نهادی میسر نیست و توسعه پایدار زمانی محقق می‌گردد که بسترهای نهادی لازم به منظور پیشبرد برنامه‌های اقتصادی فراهم گردد.

نهادها، قوانین بازی یا قیدهایی هستند که از جانب نوع بشر به منظور تنظیم روابط متقابل انسانها وضع شده‌اند. در نتیجه نهادها سبب ساختارمند شدن انگیزه‌های نهفته در مبادلات اقتصادی و سیاسی می‌شوند. مهمترین کارکرد نهادها، کاهش عدم اطمینان و هزینه‌های مبادله در فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جوامع است. نهادها مؤلفه‌های گوناگون مادی و معنوی همچون سازمان‌ها، قوانین، فرهنگ، آداب و زیرساخت‌های اجتماعی را شامل می‌شوند.

نهادهای اقتصادی و سیاسی و یا به اصطلاح دیگر زیرساخت‌های اجتماعی از مهمترین متغیرهایی به شمار می‌آیند که اثر آنها روی رشد و توسعه اقتصادی جوامع مختلف توسط محققان متعددی مورد بررسی قرار گرفته است. مکتب اقتصاد نهادگرا، فراتر از تمرکز معمول بر بازارها، با دقت بیشتری بر نهادهای ساخت بشر می‌نگرد و تغییر در نهادهای اقتصادی و سیاسی را به عنوان شرط اساسی برای دستیابی به عملکرد اقتصادی

مناسب می‌داند. به هر صورت این نهادها هستند که بستر فعالیت های اقتصادی و اجتماعی و به طور کل روابط انسانی را تعیین می‌نمایند. عموماً کشورهای که دارای چارچوب نهادهای ضعیفی هستند، در جهت بهبود کیفیت نهادها و جایگزینی نهادهای بهتر تلاش چندانی به انجام نمی‌رسانند. در این راستا، نقش دولت به عنوان یکی از نهادهای مهمی که می‌تواند مستقیماً تأثیر بر انباشت سرمایه و شکل‌گیری و تداوم دیگر نهادهای کارآمد یا غیرکارآمد اثر قابل توجهی داشته باشد، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

بررسی ماده (۷) قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون

اساسی:

تعدد ادارات و دستگاه های دولتی با استقرار نظام اداری مدرن بوروکراتیک در ایران منجر به بزرگ شدن بدنه دولت و به تبع آن کارکرد اصلی این نهاد به عنوان تنظیم کننده روابط اشخاص و گروه ها در چارچوب اقتصاد کشور را با چالش مواجه ساخته است. گرچه وجود نهادهای اداری و قانونی، از الزامات هر جامعه متمدنی است، با این حال چنانچه مقررات حاکم بر جامعه، بیش از حد پیچیده و درهم تنیده باشند، گرایش عمومی به فعالیت های غیر رسمی و اقتصاد زیرزمینی افزایش خواهد یافت.

از این رو عملکرد نهاد دولت در خصوص صدور مجوز و پروانه فعالیت واحدهای اقتصادی و به تبع آن سرمایه گذاری و انباشت سرمایه به عنوان موتور رشد و توسعه اقتصادی در ایران حائز اهمیت بوده و بررسی قوانین ناظر بر آغاز انجام یک فعالیت اقتصادی همچون ماده (۷) قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی - سال ۱۳۸۷، مواد (۶۲) و (۷۰) قانون ب.پ.ت.ج.ا.ا. - (۹۴-۱۳۹۰)، ماده (۷) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب زمستان ۹۰، ماده (۳) قانون اصلاح مواد (۱)، (۶) و (۷) قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی مصوب تیر ۹۳، ماده (۵۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور موید این مطلب است که نهاد دولت و نهاد مجلس در پی بهبود محیط کسب و کار می‌باشند. لیکن عدم مدیریت کارآمد در نهاد دولت موجب شده است تا قوانینی در این خصوص پی در پی جهت تاکید و یادآوری به تصویب برسد و در عمل هر یک به نحوی عقیم باقی بماند. در این بررسی نگاهی به عملکرد

نهادهای " هیات رسیدگی فرا استانی " و " ستاد سرمایه گذاری " در اجرای وظایف که مرتبط با فضای کسب و کار می باشد در شش سال اخیر خواهیم داشت.

بررسی عملکرد دو نهاد " هیات رسیدگی فرا استانی " و " ستاد سرمایه گذاری " در فصل اول (اقدامات مرتبط با مواد و تبصره های این قانون) و فصل دوم (متضمن عملکرد نهادهای موضوع قانون شامل؛ شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، هیأت واگذاری، ستادهای سرمایه گذاری استانی و شورای رقابت) در یازده گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی که توسط بیرخانه شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در مقاطع شش ماهه منتشر شده میاید این واقعیت است که نهاد دولت (" هیات رسیدگی فرا استانی " و " ستاد سرمایه گذاری استان ") در اجرای قوانین مرتبط با صدور مجوزها به وظایف خود عمل نکرده است. در این مورد حتی یک فرد یا افراد متخلف به هیئت تخلفات اداری ذی ربط معرفی نشده است.

بررسی عملکرد ماده (۷) در فصل اول گزارشات قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی:

بررسی عملکرد فصل اول (اقدامات مرتبط با مواد و تبصره های این قانون) در یازده گزارش اجرای سیاست های کلی اجرای اصل (۴۴) قانون اساسی در اجرای خصوص ماده (۷) بیانگر تدوین آیین نامه مربوطه، تهیه سه ویرایش کتاب راهنمای سرمایه گذاری، تشکیل دو نهاد " هیات رسیدگی فرا استانی " و " ستادهای سرمایه گذاری استانی " به منظور رسیدگی به اعتراض متقاضیان دریافت مجوز به فرآیند اقدامات دستگاه ها می باشد. عملکرد این دو نهاد در فصل دوم "گزارش نهادهای موضوع قانون" ارایه شده است.

تبصره های (۱) و (۲) ماده (۷) اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی

تبصره های (۱) و (۲) ماده (۷) - خلاصه موضوع / تکلیف قانون

به منظور تسهیل و تسریع در امر سرمایه گذاری و صدور مجوز فعالیتهای اقتصادی برای بخش های غیردولتی در قلمروهای مجاز، دستگاههای دولتی موضوع ماده (۸۶) این قانون، شوراهای اسلامی شهر، شهرداریها و مجامع و اتحادیه های صنفی موظفند ترتیبی اتخاذ نمایند تا کلیه مقررات ناظر بر صدور پروانه ها و مجوزهای سرمایه گذاری و کسب و کار با رویکرد حذف مجوزهای غیرضروری، تسهیل شرایط دریافت مجوزها و شفاف سازی فعالیتهای اقتصادی حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به گونه ای اصلاح، تهیه و تدوین شود که پاسخ متقاضی حداکثر ظرف ده روز از تاریخ ثبت درخواست توسط مرجع ذی ربط کتباً داده شود. در صورت مثبت بودن پاسخ، مرجع ذی ربط موظف است فهرست مدارک مورد نیاز و عنداللزوم صورت هزینه های قانونی را کتباً به متقاضی اعلام و پس از دریافت مدارک کامل و اسناد وارز و جوه مورد نیاز به حسابهای اعلام شده، حداکثر ظرف یک ماه نسبت به انجام کار، صدور پروانه، مجوز یا عقد قرارداد با متقاضی، اقدام نماید. چنانچه هر یک از مراجع مسؤول صدور پروانه یا مجوز طی یک ماه فوق الذکر قادر به انجام تعهد خود نباشد، با موافقت ستاد سرمایه گذاری استان برای یک بار و حداکثر یک ماه دیگر فرصت خواهد یافت.

ستاد سرمایه گذاری استان به ریاست استاندار یا معاون برنامه ریزی وی و رؤسای سازمانهای صنایع و معادن، جهاد کشاورزی، کارواومر اجتماعی، بازرگانی، امور اقتصادی و دارایی و ادارات کل تعاون و حفاظت محیط زیست هر استان تشکیل می شود. این ستاد مکلف است ظرف مدت پانزده روز از تاریخ دریافت اعتراض، به موضوع در چهارچوب مقررات دستگاههای ذی ربط رسیدگی و در صورت وارد دانستن اعتراض، رئیس ستاد دستور تجدید رسیدگی به تقاضای متقاضی را صادر می کند و فرد یا افراد متخلف را به هیأت تخلفات اداری ذی ربط معرفی می نماید. چنانچه هیأت، تخلف این گونه افراد را تأیید نماید به مجازاتهای مقرر در بندهای «د» به بعد ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری (مصوب ۱۳۷۲/۹/۷) محکوم خواهند شد. جلسات ستاد با حضور دو سوم اعضاء رسمیت دارد و تصمیمات آن با رأی اکثریت مطلق حاضرین معتبر است.

در مواردی که طرح متقاضی به موافقت دستگاههای فرااستانی نیاز داشته باشد به اعتراض وی در هیأتی متشکل از معاونین دستگاههای ذی ربط فوق الذکر به ریاست وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون وی به ترتیب مقرر در این تبصره رسیدگی خواهد شد.

تبصره های (۱) و (۲) گزارش اجرای ماده (۷) قانون اجرای سیاست های کلی (۴۴)
قانون اساسی (فصل اول)

تبصره های (۱) و (۲) ماده (۷) - گزارش اقدام به عمل آمده - توضیحات	گزارش
<p>کلیه تکالیف مربوط به این بند انجام شده است.</p> <p>آیین نامه اجرایی این ماده در کارگروه اصل ۱۳۸ دولت تصویب شده است و در دستور کار ابلاغ دولت قرار دارد. در عین حال کلیه دستگاه های اجرایی مکلف شده اند تا صرف نظر از آیین نامه مورد نظر، نسبت به تسهیل و اصلاح فرآیند های صدور پروانه ها و مجوز های سرمایه گذاری و کسب و کار مطابق احکام این ماده اقدام نمایند. در کلیه استانداری های کشور ستادهای سرمایه گذاری استان متشکل از اعضای قانونی مندرج در این ماده راه اندازی و فعال شده است و ساز و کار اجرایی رسیدگی به اعتراض اشخاص موضوع این ماده فراهم شده است.</p>	<p>اول (بهمن ۱۳۸۷)</p>
<p>آیین نامه مبسوطی در کلیه زمینه های موضوع این ماده که تکلیف روشنی برای نحوه کاهش فرآیندهای صدور مجوز را تعیین نموده است ابلاغ گردیده و دستگاه های اجرایی در مسیر کاهش مراحل و زمان فرآیند های صدور مجوز قرار دارند. همچنین مراتب توسط هیات نظارت بر مقررات زدایی مورد پیگیری مستمر از تک تک دستگاه های اجرایی قرار دارد.</p>	<p>دوم منتهی به ۱۳۸۸/۴/۳۱ (مهر ماه ۱۳۸۸)</p>

<p>با ابلاغ آیین نامه ماده (۷) قانون و تهیه کتاب راهنمای سرمایه گذاری و همچنین تشکیل هیات مقررات زدایی رویکرد حذف مجوزهای غیرضروری و صدور مجوزها در مهلت های تعیین شده در دستور کار دستگاه های مشمول قرار دارد. همچنین در صورتی که متقاضیان مجوز به روند کار دستگاه ها اعتراض داشته باشند، به اعتراض آنان در ستادهای سرمایه گذاری استانی و حسب مورد ملی رسیدگی خواهد شد. قابل ذکر است تا پایان آذر ماه سال جاری، ستادهای سرمایه گذاری استانی در اکثر استان ها راه اندازی و فعال شده اند که گزارش اقدامات صورت پذیرفته در استان ها در گزارش وزارت کشور در ادامه این گزارش به تفصیل آمده است. همچنین هیات سرمایه گذاری فرااستانی تشکیل شده که دبیرخانه آن در سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران مستقر است. این هیات تا پایان دی ماه سال جاری پنج نشست با حضور نمایندگان دستگاه های ذیربط برگزار کرده است. در این ارتباط فرمی نیز برای اخذ اعتراض متقاضیان تنظیم و بر روی پورتال سازمان یاد شده قرار گرفته است.</p>	<p>سوم اسفند ماه ۱۳۸۸</p>
<p>با ابلاغ آیین نامه ماده (۷) قانون و تهیه کتاب راهنمای سرمایه گذاری و همچنین تشکیل هیات مقررات زدایی رویکرد حذف مجوزهای غیرضروری و صدور مجوزها در مهلت های تعیین شده در دستور کار دستگاه های مشمول قرار دارد. همچنین در صورتی که متقاضیان مجوز به فرآیند اقدامات دستگاه ها اعتراض داشته باشند، به اعتراض آنان در ستادهای سرمایه گذاری استانی و حسب مورد ملی رسیدگی خواهد شد. شایان ذکر است تا کنون تمامی ستادهای سرمایه گذاری استانی در استان ها راه اندازی و فعال شده اند. همچنین هیات سرمایه گذاری فرااستانی تشکیل شده که دبیرخانه آن در سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران مستقر است. این هیات تا کنون پنج نشست با حضور نمایندگان دستگاه های ذیربط برگزار کرده است. در این ارتباط فرم واحدی نیز برای اخذ اعتراض متقاضیان تنظیم و بر روی پورتال سازمان یاد شده قرار گرفته است.</p>	<p>چهارم چهارم شش ماهه منتهی به ۱۳۸۹/۴/۳۱ (شهریور ۱۳۸۹)</p>

<p>با ابلاغ آیین نامه ماده (۷) قانون و تهیه کتاب راهنمای سرمایه گذاری و همچنین تشکیل هیات مقررات زدایی رویکرد حذف مجوزهای غیرضروری و صدور مجوزها در مهلت های تعیین شده در دستور کار دستگاه های مشمول قرار دارد. همچنین در صورتی که متقاضیان مجوز به فرآیند اقدامات دستگاه ها اعتراض داشته باشند، به اعتراض آنان در ستادهای سرمایه گذاری استانی - مستقر در تمامی استان ها - و حسب مورد ملی رسیدگی خواهد شد. همچنین هیات سرمایه گذاری فرااستانی تاکنون هشت جلسه را با حضور نمایندگان دستگاه های ذیربط به منظور رسیدگی به موارد ارجاعی برگزار کرده است.</p>	<p>پنجم شش ماهه منتهی به ۸۹/۱۰/۳۰ (اسفند ۱۳۸۹)</p>
<p>با ابلاغ آیین نامه ماده (۷) قانون و تهیه کتاب راهنمای سرمایه گذاری و همچنین تشکیل هیات مقررات زدایی رویکرد حذف مجوزهای غیرضروری و صدور مجوزها در مهلت های تعیین شده در دستور کار دستگاه های مشمول قرار دارد. همچنین در صورتی که متقاضیان مجوز به فرآیند اقدامات دستگاه ها اعتراض داشته باشند، به اعتراض آنان در ستادهای سرمایه گذاری استانی - مستقر در تمامی استان ها - و حسب مورد هیات سرمایه گذاری ملی رسیدگی خواهد شد.</p>	<p>ششم شش ماهه منتهی به ۹۰/۰۶/۳۱</p>
<p>ستادهای سرمایه گذاری در کلیه استان ها تشکیل و متشکل از اعضای قانونی در حال فعالیت و رسیدگی به شکایات هستند که عملکرد این ستادها همراه با عملکرد هیات رسیدگی فرا استانی که در دوره مورد گزارش ۲ جلسه برگزار نموده است، در فصل دوم این مجموعه منعکس شده است.</p>	<p>هفتم (خرداد ۱۳۹۱)</p>

ستادهای سرمایه گذاری در کلیه استان ها تشکیل و متشکل از اعضای قانونی در حال فعالیت و رسیدگی به شکایات هستند که عملکرد این ستادها همراه با عملکرد هیات رسیدگی فرااستانی به شرح زیر است:

الف: نمایی کلی از عملکرد و اقدامات ستادهای سرمایه گذاری:

- ۲۱۷ مورد دریافت، ثبت و بررسی اعتراض متقاضی و رایحه گزارش

- ۱۳۸ مورد تهیه و تنظیم صورتجلسه و ابلاغ مصوبات توسط روسای ستادهای استانی به دستگاهها و متقاضیان

- فراهم سازی ترتیبات لازم برای دریافت، ثبت و پاسخگویی به اعتراضات متقاضیان به صورت الکترونیکی به جز استانهای قم، کردستان و مرکزی اقدامات و تمهیدات لازم توسط ستادهای سایر استانها انجام پذیرفته است.

- گزارش لازم از عملکرد ستادهای سرمایه گذاری و تصمیمات متخذه و آرای صادره به دبیرخانه اجرایی (سازمان سرمایه گذاری) توسط کلیه استان ها - به جز استان های اصفهان، تهران، خراسان جنوبی و همدان - به دبیرخانه اجرایی (سازمان سرمایه گذاری) رایحه شده است.

- رسیدگی به اعتراضهای واصله در کلیه ستادها ظرف مدت مقرر قانونی صورت پذیرفته است.

- جلسات ستاد در کلیه استانها با حضور تمام اعضاء و در برخی موارد با حضور دو سوم اعضاء تشکیل شده و حد نصاب لازم همواره رعایت شده است.

ب: هیات رسیدگی فرااستانی

در دوره مورد گزارش ۲ مورد شکایت به دبیرخانه هیات رسیدگی فرا استانی تسلیم شده است که با توجه به حدود صلاحیت قانونی هیات مذکور، ۲ شکایت واصله پس از بررسی در دبیرخانه، قابل طرح در هیات مذکور تشخیص داده نشده اند؛ لذا به مراجع ذیصلاح جهت رسیدگی ارجاع شده اند، بنابراین هیات رسیدگی فرا استانی در دوره مورد گزارش جلسه ای برگزار نموده است.

ه: نمایی کلی از عملکرد و اقدامات دبیرخانه اجرایی ستاد و دبیرخانه هیات رسیدگی فرا استانی (سازمان سرمایه گذاری):

- دریافت، ثبت و بررسی ۲ مورد اعتراض متقاضی اخذ مجوز از دستگاه های فرا استانی

- به منظور فراهم سازی ترتیبات لازم برای دریافت، ثبت و پاسخگویی به اعتراضات متقاضیان به صورت الکترونیکی فرم تسلیم شکایت به هیات رسیدگی فرا استانی روی سایت اینترنتی سازمان سرمایه گذاری به نشانی

www.investiniran.ir درج شده است.

هشتم

(دی ۱۳۹۱)

<p>ستادهای سرمایه گذاری در کلیه استان ها تشکیل و متشکل از اعضای قانونی در حال فعالیت و رسیدگی به شکایات هستند. عملکرد این ستادها و عملکرد هیات رسیدگی فرا استانی در فصل "گزارش نهادهای موضوع قانون" ارایه شده است.</p>	<p>نهم شش ماهه منتهی به ۱۳۹۱/۱۲/۲۹ (مرداد ۱۳۹۲)</p>
<p>ستادهای سرمایه گذاری در کلیه استان ها تشکیل و متشکل از اعضای قانونی در حال فعالیت و رسیدگی به شکایات هستند. عملکرد این ستادها و عملکرد هیات رسیدگی فرا استانی در فصل "گزارش نهادهای موضوع قانون" ارایه شده است.</p>	<p>دهم شش ماهه منتهی به ۱۳۹۲/۶/۳۱ (اردیبهشت ۱۳۹۳)</p>
<p>ستادهای سرمایه گذاری پیش از اصلاح مواد ۱ و ۶ و ۷ قانون در کلیه استان ها تشکیل و متشکل از اعضای قانونی در حال فعالیت و رسیدگی به شکایات هستند. عملکرد این ستادها و عملکرد هیات رسیدگی فرا استانی در فصل "گزارش نهادهای موضوع قانون" ارایه شده است.</p>	<p>یازدهم شش ماهه منتهی به اسفند ۱۳۹۲ (آذرماه ۱۳۹۳)</p>

بررسی عملکرد ماده (۷) در فصل دوم گزارشات قانون اجرای سیاست های کلی اصل(۴۴)

قانون اساسی به منظور بررسی عملکرد نهاد دولت در تسهیل فرایند صدور مجوزها و رسیدگی به اعتراض سرمایه گذاران، فصل (بخش) دوم یازده گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی موضوع ماده (۷) قانون، مطالعه و بررسی می گردد. گزارش اول و دوم عمدتا به تشکیل و راه اندازی نهادهای مصرح در قانون پرداخته و در گزارشات سوم تا ششم عملکرد نهاد "هیأت نظارت بر مقررات زدایی" و "ستادهای سرمایه گذاری استانی" به تفصیل آورده شده است که نتایج بررسی حاکی از عدم انجام

وظایف قانونی این نهاد می باشد. در گزارش هفتم به عملکرد نهاد سرمایه گذاری در استان ها پرداخته نشده است و در نمایی کلی از عملکرد ستادهای سرمایه گذاری استانی موضوعاتی آورده شده است که حاکی از عقیم شدن فعالیت ستادهای سرمایه گذاری استانی می باشد. در گزارش هشتم عملکرد نهاد " هیأت رسیدگی فرا استانی " و نهاد " ستادهای سرمایه گذاری استانی " حذف گردیده است. در گزارش نهم عملکرد این دو نهاد به صورت خلاصه از ابتدای اجرای قانون آورده شده است که منطبق با شرح وظایف آن ها نمی باشد. در گزارش دهم به عملکرد نهاد استانی " ستادهای سرمایه گذاری استان ها " به طور خلاصه و به ثبت تعداد ۱۲۲ اعتراض و شکایات سرمایه گذاران در ستادهای استانی اشاره و از نحوه رسیدگی و صدور احکام چیزی بیان نشده است. گرچه در گزارش عملکرد یازدهم در ردیف (۱۷) صفحه ۶ گزارش، در خلاصه عملکرد عنوان گردیده " ستادهای سرمایه گذاری پیش از اصلاح مواد ۱ و ۶ و ۷ قانون در کلیه استان ها تشکیل و متشکل از اعضای قانونی در حال فعالیت و رسیدگی به شکایات هستند. عملکرد این ستادها و عملکرد هیأت رسیدگی فرااستانی در فصل " گزارش نهادهای موضوع قانون " ارایه شده است. " لیکن این مطلب کلیشه ای از گزارشات قبل است و در این گزارش فصل نهادهای موضوع قانون کلا حذف شده است. در ادامه به اقدامات دو نهاد " هیأت نظارت بر مقررات زدایی " و " ستادهای سرمایه گذاری استانی " پرداخته شده است که به اختصار در هر یک از گزارشات عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی بر اساس فراوانی اقدامات نهاد استانی مورد بررسی قرار گرفته است.

بررسی عملکرد ماده (۷) در فصل دوم گزارش اول قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی

بررسی عملکرد نهادهای مطروحه در ماده (۷) اولین گزارش قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (بهمن ۱۳۸۷) در بند (ج) بخش چهارم گزارش (تشکیل نهادهای قانونی جدید) آورده شده است. در این بخش به تشکیل نهادهای " هیأت فرا استانی سرمایه گذاری " در وزارت امور اقتصادی و دارایی که آماده تشکیل می باشد، " ستادهای سرمایه گذاری استانی " که در کلیه استان ها تشکیل شده و " هیأت نظارت بر مقررات زدایی " که حکم اعضای این هیأت در حال صدور است و جلسات آن به زودی در وزارت امور اقتصادی و دارایی تشکیل می شود، اشاره شده است.

بررسی عملکرد ماده (۷) در بخش دوم، دومین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی

در بررسی عملکرد نهادهای مصرح در ماده (۷) این قانون در اقدامات مربوط به تشکیل و راه اندازی نهادهای قانونی جدید در بخش دوم، دومین گزارش دوم قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، به تشکیل و فعال شدن نهادهای "هیأت فرا استانی سرمایه گذاری"، "ستادهای سرمایه گذاری استانی" و "هیأت نظارت بر مقررات زدایی" اشاره شده است. همچنین انتشار کتاب راهنمای سرمایه گذاری به صورت فیزیکی و الکترونیکی و تشکیل پایگاه اینترنتی فضای کسب و کار در سایر اقدامات بیان گردیده است.

بررسی عملکرد ماده (۷) در بخش دوم، سومین گزارش قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی - (دبیرخانه شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی - اسفند ۱۳۸۸)

در بخش دوم سومین گزارش در قسمت اقدامات مربوط به تشکیل و راه اندازی نهاد های قانونی جدید، وضعیت تشکیل و راه اندازی نهادهای مصرح در قانون آورده شده است که در مورد نهادهای مصرح در ماده (۷) این قانون به برگزاری ۱۱ جلسه "هیأت نظارت بر مقررات زدایی"، تشکیل و فعالیت "ستادهای سرمایه گذاری استانی در تمامی استان ها" و تشکیل ۵ جلسه "هیأت فرا استانی سرمایه گذاری" اشاره شده است.

در قسمت گزارش عملکرد وزارت کشور موضوع ستاد های سرمایه گذاری در استان ها مورد توجه قرار گرفته است. به عنوان نمونه اقدامات اجرایی ستاد سرمایه گذاری استان به ترتیب الفبایی در ۶ استان نخست و ۲ استان آخر در راستای ماده (۷) قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) آورده شده است.

آذربایجان شرقی: جلسات ستاد استان و جلسات ستاد جذب و حمایت از سرمایه گذاری برگزار شده است. ۵۶ پروژه از ۱۲ کشور جهان با حجم ۱,۵ میلیارد دلار با سرمایه گذاری مشترک در استان اجرا شده و ۳۲ طرح به بهره برداری رسیده.

آذربایجان غربی: باستناد تبصره‌ی ۳ ماده ۲۱ تصویب‌نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸، ستاد تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری منحل و وظایف آن به کارگروه تخصصی امور اقتصادی محول شد.

اردبیل: ستاد سرمایه‌گذاری استان تشکیل و مقرر شده برای اعضاء ستاد حکم صادر گردد. جلسات در چهار حلقه تشکیل خواهد شد.

اصفهان: ستاد سرمایه‌گذاری استان در چارچوب تصویب‌نامه هیئت وزیران تشکیل و تا کنون ۳ جلسه به ریاست استاندار تشکیل شده است.

ایلام: ستاد سرمایه‌گذاری استان به ریاست استاندار تشکیل شده و نسبت به پیشبرد شرح وظایف محوله اقدام شده است.

بوشهر: ستاد تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری استان تشکیل و ضمن برگزاری جلسات متعدد، نسبت به را اندازی سایت اینترنتی اقدام نموده است. و اقدامات: دریافت بانک اطلاعاتی طرح‌های سرمایه‌گذاری استان از دستگاه‌های اجرایی ذیربط، استخراج اطلاعات طرح‌های صنعتی و معدنی، تکمیل پرسشنامه فرصت‌های سرمایه‌گذاری، ارتباط با صاحبان طرح‌های ناتمام در استان جهت مشارکت با متقاضیان داخلی و خارجی انجام شده است.

هرمزگان: ستاد جلب و حمایت از سرمایه‌گذاری استان تا کنون ۲ جلسه ستاد و ۸ جلسه کارشناسی داشته و ده طرح سرمایه‌گذاری را در زمینه‌های گردشگری، استحصال معادن، تولید فولاد، سیمان و... به ارزش ۲۸ میلیارد دلار مورد بررسی قرار داده. از طرح‌های فوق ۵ طرح به ارزش ۲۲ میلیارد دلار عملیاتی شده است.

همدان: ستاد سرمایه‌گذاری استان در سال ۸۱ تشکیل ولی به موجب آئین نامه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، ستاد سرمایه‌گذاری استان حذف گردید و تا کنون نیز تشکیل نشده است.

بررسی اقدامات اجرایی در راستای ماده (۷) قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) (صفحات ۶۳-۵۳) بیانگر درک ناصحیح مسئولان از وظایف نهاد "ستاد سرمایه گذاری استان" پس از یک سال و نیم از ابلاغ قانون می باشد. عملکرد شش ماهه سوم این نهاد قانونی بیانگر حتی انجام یک مورد از وظایف اصلی آن در سطح استان ها نبوده است.

بررسی عملکرد ماده (۷) در بخش دوم، چهارمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (مربوط به شش ماهه منتهی به ۱۳۸۹/۴/۳۱)

(دبیرخانه شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی - شهریورماه ۱۳۸۹)

بخش دوم از چهارمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (صفحات ۸۷-۷۸) به وضعیت برگزاری جلسات هیات رسیدگی سرمایه گذاری فرا استانی (شماره جلسه، روز و تاریخ جلسه، دستور جلسات و مصوبات و تصمیمات متخذه) و عملکرد و اقدامات ستادهای سرمایه گذاری استانی (شکایات واصله، بررسی شکایات واصله، تعداد آراء صادر شده و...) می پردازد. در این گزارش هیات رسیدگی سرمایه گذاری فرا استانی ۶ جلسه تشکیل داده است که در سه جلسه نخست موضوعات مرتبط با انجام امور داخلی هیات بوده و در سه جلسه بعدی به بررسی شکایت شرکت لامپ اسرام درخصوص تمدید پروانه کار تبعه خارجی، سرمایه گذار خارجی طرح ذوب فلزات عالی بقاء شفق از وزارت کار و امور اجتماعی در دو جلسه و بررسی مشکلات شرکت پتروشیمی رازی و شکایت شرکت صنایع آب معدنی آناهیتا پلور از شرکت مدیریت منابع آب ایران، وزارت نیرو پرداخته است. بررسی مصوبات و تصمیمات متخذه بیانگر عدم انجام تکلیف قانونی توسط این نهاد (معرفی فرد یا افراد متخلف را به هیأت تخلفات اداری ذی ربط) می باشد و تصمیمات متخذه به صورت کدخدا منشی و در حد توصیه می باشد.

گرچه در عملکرد و اقدامات ستادهای سرمایه گذاری استانی (۲۶ استان) تعداد آرای صادره شده لحاظ گردیده است لیکن بررسی آرای صادر شده گواه عدم وجود رای می باشد و در ستادهای استانی نیز به توصیه اکتفا شده است که برای نمونه اقدامات تعدادی از استان ها آورده می شود.

■ تهران: شکایات واصله- صدور مجوز فاز دوم شهرک صنعتی بهسازی صنایع چوب ایران- بررسی مشکل شرکت ققنوس فردوس برین - بررسی درخواست شرکت نوین صنایع پازیریک. بررسی شکایات واصله، مشکلات شرکت‌های مزبور مورد بررسی واقع گردید.

■ چهارمحال و بختیاری: شکایات واصله- برگزاری نشست‌های ستاد. بررسی شکایات واصله،

■ خراسان جنوبی: شکایات واصله- هیچ اعتراضی واصل نشده است.. بررسی شکایات واصله، -زنجان: شکایات واصله- بررسی طرح پنجره واحد سرمایه‌گذاری. بررسی شکایات واصله، تصویب شد.

■ مازندران: شکایات واصله-بررسی مشکل شرکت صنایع آب معدنی آناهیتا پلور- بررسی مشکلات سرمایه‌گذاران. بررسی شکایات واصله

■ مرکزی: شکایات واصله - بررسی مشکل شرکت پرندینه اوت لت - بررسی اعتراض واصله از آقای افشار. بررسی شکایات واصله،

بررسی عملکرد ماده (۷) در بخش دوم، پنجمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (مربوط به شش ماهه منتهی به ۱۳۸۹/۱۰/۳۰) - (دبیرخانه شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی - اسفند ماه ۱۳۸۹)

بخش دوم از پنجمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (صفحات ۹۵-۷۶) به وضعیت برگزاری جلسات هیات رسیدگی سرمایه‌گذاری فرا استانی و عملکرد و اقدامات ستادهای سرمایه‌گذاری استانی (شکایات واصله، بررسی شکایات واصله، ...) می پردازد. در این گزارش هیچ اشاره ای به برگزاری جلسات هیات رسیدگی سرمایه‌گذاری فرااستانی و اقدامات صورت گرفته نشده است. پنجمین گزارش موصوف فاقد ستون تعداد آرای صادره شده در جدول عملکرد و اقدامات ستادهای سرمایه‌گذاری استانی (صفحات ۹۵-۸۲) می باشد. از ستون مربوط به شکایات واصله و بررسی شکایات واصله نمی توان نتیجه ای مبنی بر عملکرد نهاد ستاد سرمایه گذاری استان در وظایف محوله " صدور دستور تجدید رسیدگی به تقاضای متقاضی و معرفی فرد یا افراد

متخلف را به هیأت تخلفات اداری ذی ربط را استنتاج نمود. برای نمونه اقدامات تعدادی از استان ها آورده می شود.

یزد: شکایات واصله - آقای محمودی، مدیر مجتمع تولیدی و صنعتی تاج میبد - شرکت یزد باف تفت - فولاد تابان یزد. - بررسی شکایات واصله، - با توجه به موضوع شکوائیه درخصوص خلع ید از زمین مورد استفاده توسط شرکت موضوع به مرجع قضائی منعکس گردید. - اعلام موارد لازم برای آماده سازی محیط بیرونی شهرک توسط شهرداری تفت به شرکت - تقسیط مبلغ بدهی باقیمانده توسط شهرداری در سقف زمانی ممکن - کاهش موقت برق توسط شرکت برق - تعیین متولی و یا شخصیت حقوقی در شهرک با مشارکت واحدهای صنعتی مستقر در شهرک و همکاری فرمانداری تفت - تأمین تسهیلات مالی از بانک ملی برای شرکت با همکاری سازمان امور اقتصادی یزد

- گیلان: شکایات واصله، - بررسی و پیگیری مشکلات شهرک توریستی گیلوا بررسی شکایات واصله، بررسی موضوع و صدور رأی مقتضی
- گلستان: شکایات واصله، ندارد. بررسی شکایات واصله، ---

بررسی عملکرد ماده (۷) در فصل دوم، ششمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (مربوط به شش ماهه منتهی به ۱۳۹۰/۰۶/۳۱) - (دبیرخانه شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی)

فصل دوم از ششمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (صفحات ۶۲-۵۰) ستادهای سرمایه گذاری استانی (شکایات واصله، بررسی شکایات واصله و سایر اقدامات) می پردازد. در این گزارش هیات رسیدگی سرمایه گذاری فرااستانی و اقدامات صورت گرفته حذف شده است. جدول عملکرد و اقدامات ستادهای سرمایه گذاری استانی ششمین گزارش موصوف شامل سه ستون شکایات واصله، بررسی شکایات واصله و سایر اقدامات در ۲۰ استان می باشد که برای شش استان چیزی ثبت نشده است. با تدقیق در ستون های "شکایات واصله" و "بررسی شکایات واصله" عملکرد نهاد ستاد سرمایه گذاری استان در وظایف محوله "صدور دستور تجدید رسیدگی به تقاضای متقاضی و معرفی

فرد یا افراد متخلف را به هیأت تخلفات اداری مثبت ارزیابی نمی گردد. برای نمونه اقدامات تعدادی از استان ها آورده می شود.

تهران: شکایات واصله، - شکایت شرکت بهسازی صنایع چوب ایران از معاونت عمرانی استانداری تهران درخصوص عدم صدور مجوز فاز دوم شرکت بهسازی صنایع چوب. بررسی شکایات واصله، بررسی و رسیدگی به شکایت شرکت بهسازی صنایع چوب ایران که منجر به صدور ۴ مصوبه شده است.

فارس: شکایات واصله، پروژه کربنات سدیم کاوه، پروژه فرآورده های گوشتی پونه نوین. بررسی شکایات واصله، درخصوص "پروژه کربنات سدیم کاوه" مقرر شد: - تا پایان هفته، با هماهنگی بین اداره کل منابع طبیعی، سازمان جهاد کشاورزی و اداره کل محیط زیست، زمین مورد نظر به سرمایه گذار تحویل داده شود. - به منظور جلوگیری از آسیب دیدن پوشش گیاهی منطقه، ۱۴ هکتار زمین در محل معدن آهک جهت دانه بندی آهک به شرکت واگذار گردد. - با توجه به درخواست شرکت مبنی بر تقسیط هزینه احداث خط لوله و یا پرداخت پس از بهره برداری، مقرر شد شرکت خود اقدام به احداث خط لوله نماید. - به منظور تامین برق پروژه، با توجه به نزدیکی پست برق در نزدیکی محل اجرای طرح شرکت خود اقدام به احداث خطوط انتقال نماید. - سازمان صنایع و معادن مدت زمان اکتشاف را تمدید نماید. - فرماندار محترم فیروز آباد نسبت به رفع مشکل معارضین اقدام نماید. - درخصوص پروژه "فرآورده های گوشتی پونه نوین" مقرر شد: - به منظور تامین آب مورد نیاز پروژه، فرماندار محترم با طرح موضوع در شورای تامین، مجوز پر نمودن چاه های غیر مجاز را اخذ نماید و مجوز حفر چاه این پروژه صادر شود. - مشکل تامین گاز پروژه ظرف مدت یک هفته بر طرف شود.

بررسی عملکرد ماده (۷) در فصل دوم، هفتمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی

(دوره منتهی به شش ماهه پایان اسفندماه ۱۳۹۰) - (دبیرخانه شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی خرداد ماه ۱۳۹۱)

در فهرست مطالب ذیل فصل دوم عملکرد نهادهای موضوع قانون گنجانده شده است که عملکرد ستادهای سرمایه گذاری استانی و هیات رسیدگی فرا استانی به آدرس صفحه ۳۷ می باشد لیکن در متن گزارش صفحات ۴۸ و ۴۹ به عملکرد این نهادها پرداخته است. در صفحه ۴۸ جدول وضعیت برگزاری جلسات و تصمیمات هیات آورده شده که تنها دستور جلسه، مصوبات و تصمیمات متخذه در دو جلسه ۱۳ و ۱۴ درج شده است. بررسی مصوبات و تصمیمات متخذه گویای تصمیمات کدخدا منشی این نهاد و عدم انجام تکلیف قانونی می باشد.

وضعیت برگزاری جلسات و تصمیمات هیات رسیدگی:

جلسه ۱۳: دستور، تصمیم گیری نهایی در خصوص مصوبه دهمین جلسه هیات رسیدگی فرا استانی موضوع محکومیت شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران. مصوبات و تصمیمات متخذه، - اعضای هیات رسیدگی فرا استانی، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران را در ارتباط با نحوه عملکرد این شرکت در تامین مواد اولیه شرکت پلی اکریل مقصر دانستند لیکن مقرر شد قبل از ابلاغ مصوبه محکومیت قطعی شرکت ملی صنایع پتروشیمی به وزیر محترم نفت، با ارائه مهلت ۱۰ روزه به این شرکت خواستار حل و فصل قطعی معضل شرکت پلی اکریل توسط شرکت پتروشیمی شود که این مهم از سوی شرکت ملی پتروشیمی انجام پذیرفت و با اعلام کتبی موضوع به متقاضی، موضوع مذکور در این هیات منتهی شد.

جلسه ۱۴: دستور، بررسی شکایت شرکت نگین جزیره از وزارت صنعت، معدن و تجارت در خصوص صدور مجوز برگزاری نمایشگاه بازرگانی در استان بوشهر. مصوبات و تصمیمات متخذه، با بررسی ها و رایزنی های بعمل آمده در جلسه هیات، مشخص شد که رسیدگی به موضوع مذکور در حیطه اختیارات و وظایف ستاد سرمایه گذاری استان بوشهر است، لذا از دستور کار هیات فرااستانی خارج و به ستاد استان احاله شد.

در این گزارش همچون گزارشات قبلی به عملکرد نهاد سرمایه گذاری در استان ها پرداخته نشده است و در نمایی کلی از عملکرد ستادهای سرمایه گذاری استانی به موضوع زیر آورده شده است که حاکی از عقیم شدن ستادهای سرمایه گذاری در استانی می باشد.

بنابر اطلاعات دریافتی ستادهای سرمایه گذاری کلیه استان ها در دوره مورد گزارش فعال بوده و درخواست متقاضیان را مورد بررسی قرار داده و رسیدگی های لازم را به عمل آورده اند که بررسی گزارشات و اقدامات دریافتی از این ستادها حاکی از انجام موارد دیگری نیز به شرح زیر در اغلب استان ها بوده است:

- راه اندازی پایگاه اینترنتی مرکز خدمات و دبیر خانه ستاد سرمایه گذاری
- بانک اطلاعات صدور مجوز سرمایه گذاری
- تهیه نسخه الکترونیکی راهنمای سرمایه گذاری

بررسی عملکرد ماده (۷) در هشتمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (دوره شش ماهه منتهی پایان شهریورماه ۱۳۹۱) - (دبیرخانه شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی دی ماه ۱۳۹۱)

گزارش هشتم متفاوت از گزارشات قبلی تهیه شده است. فصل اول همچون گزارشات قبلی به عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی به تفکیک مواد و تبصره ها پرداخته و فصل دوم اختصاص به عملکرد دستگاه های مربوط در اجرای مصوبات شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی در دو زمینه اقدامات دستگاه ها بر مبنای محورهای تصویب نامه سازماندهی فعالیت های فرهنگی - تبلیغاتی و اقدامات دستگاه ها بر مبنای سیاست ها و خط مشی های اجرایی برای تحقق اهداف سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی یافته است. فصول سوم، چهارم و پنجم نیز به اقدامات واگذاری بنگاههای دولتی و اهم اقدامات صورت گرفته در طرح سهام عدالت، گزارش وضعیت بورس اوراق بهادار قبل و بعد از اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و تامین مالی بنگاهها می پردازد. در این گزارش عملکرد نهاد " هیات رسیدگی فرا استانی" و نهاد " ستادهای سرمایه گذاری استانی" آورده نشده است.

بررسی عملکرد ماده (۷) در فصل دوم، نهمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (مربوط به شش ماهه منتهی به ۱۳۹۱/۱۲/۲۹) - (دبیرخانه شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مرداد ماه ۱۳۹۲)

در ذیل فصل دوم نهمین گزارش "نهادهای موضوع قانون"، عملکرد ستادهای سرمایه گذاری استانی در صفحه ۷۵ درج شده است. در متن گزارش وضعیت عملکرد و جلسات این ستادها از ابتدای ابلاغ قانون در قالب جدولی شامل، تعداد شکایت های بررسی و رسیدگی شده در ستادهای سرمایه گذاری استان های سراسر کشور و برگزاری دوره های آموزشی تخصصی برای استان ها توسط سازمان (منظور سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران) ارایه شده است. همچنین در خصوص عملکرد نهاد "هیات فرا استانی" در قالب جدولی در صفحه ۷۶ برگزاری جلسات اول تا پانزدهم هیات رسیدگی فرا استانی (خرداد ۱۳۸۸ تا پایان بهمن ماه ۱۳۹۱) گنجانده شده است. در این گزارش عملکرد نهاد "هیات رسیدگی فرا استانی" و نهاد "ستادهای سرمایه گذاری استانی" با توجه به وظایف آورده نشده است.

بررسی عملکرد ماده (۷) در فصل دوم، دهمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (مربوط به شش ماهه منتهی به ۱۳۹۲/۶/۳۱) (دبیرخانه شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی اردیبهشت ماه ۱۳۹۳)

عملکرد دو نهاد "هیات رسیدگی فرا استانی" و "ستادهای سرمایه گذاری استانی" در فصل دوم گزارش عملکرد نهادهای موضوع قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی صفحات ۴۹ تا ۵۱ آورده شده است. موضوع و نتیجه جلسات شانزدهم تا هجدهم هیات رسیدگی فرا استانی در قالب یک جدول می باشد که بررسی نتیجه حکایت از عدم انجام وظایف قانونی این نهاد و حل مشکل و اعتراض سرمایه گذاران با کدخدا منشی و توصیه همراه بوده است.

خلاصه عملکرد هیأت رسیدگی فرا استانی در شش ماهه اول سال ۱۳۹۲:

جلسه شانزدهم: موضوع- خلاصه عملکرد هیأت رسیدگی فرا استانی در شش ماهه اول سال ۱۳۹۲. نتیجه: به علت به حد نصاب نرسیدن تعداد اعضای هیات رسیدگی فرا استانی، جلسه لغو شد.

جلسه هفدهم موضوع: ۱- ادامه رسیدگی به شکایت شرکت شهرک صنعتی کیهانی صنعت البرز (ساوجبلاغ) از سازمان صنایع کوچک و شهرک های صنعتی ایران ۲- رسیدگی به شکایت شرکت آریا پترو باختر از وزارت صنعت معدن و تجارت بخاطر تأخیر در صدور مجدد جواز تأسیس. نتیجه: ۱- با توجه به گذشت حدود ۵ ماه از زمان ابلاغ مصوبه هیأت رسیدگی فرا استانی مقرر نمود مراتب مجدداً از استانداری البرز پیگیری و نتایج ظرف دو هفته جهت اتخاذ تصمیم مناسب به هیأت گزارش شود. ۲- هیأت ضمن وارد دانستن اعتراض شرکت آریا پترو باختر، دستور تجدید رسیدگی صادر نمود. با توجه به تأخیر وزارتخانه مذکور در اجرای تصمیمات هیأت، نامه پیگیری طی دو نوبت در مورخ ۹۲/۵/۲۱ و ۹۲/۶/۱۰ ارسال و نهایتاً با صدور جواز تأسیس شرکت یاد شده در تاریخ ۹۲/۶/۱۶ توسط وزارت مذکور، پرونده مزبور مختومه شد.

جلسه هجدهم موضوع- ادامه رسیدگی و صدور رأی در خصوص شکایت شرکت شهرک صنعتی کیهانی صنعت البرز (ساوجبلاغ) از سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران. نتیجه: ... مقرر شد با مداخله معاونت برنامه ریزی وزارت کشور اجرای مصوبه هیأت پیگیری و نتیجه ظرف دو هفته جهت اتخاذ تصمیم مناسب گزارش شود.

عملکرد نهادهای استانی "ستادهای سرمایه گذاری استان ها" در شش ماهه اول سال ۱۳۹۲ در یک صفحه خلاصه و به تعداد شکایات رسیدگی شده طی دوره های زمانی ۴۵ روزه می پردازد که در مجموع ۱۲۲ اعتراض سرمایه گذاران در این ستادهای استانی ثبت گردیده لیکن از نحوه رسیدگی و صدور احکام چیزی بیان نشده است.

بررسی عملکرد ماده (۷) در یازدهمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (مربوط به شش ماهه منتهی به ۱۳۹۲/۱۲/۲۹) - (دبیرخانه شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی آذر ماه ۱۳۹۳)

گرچه در ردیف (۱۷) صفحه ۶ گزارش، در خلاصه عملکرد عنوان گردیده "ستادهای سرمایه گذاری پیش از اصلاح مواد ۱ و ۶ و ۷ قانون در کلیه استان ها تشکیل و متشکل از اعضای قانونی در حال فعالیت و رسیدگی به شکایات هستند. عملکرد این ستادها و عملکرد هیأت رسیدگی فرااستانی در فصل "گزارش نهادهای موضوع قانون" ارایه شده است."

لیکن این مطلب کلیشه ای از گزارشات قبل است و در این گزارش فصل نهادهای موضوع قانون وجود ندارد.

نتیجه گیری و پیشنهادات:

هر چند مقررات به عنوان نهادهای بشری خود تسهیل کننده روابط انسان های با یکدیگر هستند، با این وجود چنانچه این نهاد بیش از حد عریض و طویل و در هم تنیده شود، کارکردی معکوس یافته و به عنوان مانع جدی توسعه و فعالیت بخش خصوصی بروز خواهد نمود. روند اعطای مجوزهای سرمایه گذاری دستگاه ها از حیث تعداد بسیار زیاد و از حیث اطاله زمانی طولانی مدت و طاقت فرسا هستند. دلیل اصلی این امر را می توان در سیستمی و نظام مند نبودن جریان اخذ مجوزها و ضرورت طی نمودن گام های متعدد حضوری و غیر الکترونیکی دانست. گرچه ظاهر ماده (۷) قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به حمایت مؤثری از سرمایه گذاران دارد، اما ارزیابی عملکرد یازده گزارش قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی منتشره توسط دبیرخانه شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی نشان می دهد که دو نهاد "هیأت رسیدگی فرا استانی" و "ستاد سرمایه گذاری استان" نتوانسته است به وظایف خود عمل کند و سرمایه گذارانی که به این نهادها مراجعه نموده اند با هزینه زمان از دست رفته مواجه و عملاً این نهادها خود مخل امر سرمایه گذاری و تولید شده اند. گرچه وجود نهادهای اداری و قانونی، از الزامات هر جامعه متمدنی است، با این حال چنانچه مقررات حاکم بر جامعه، بیش از حد پیچیده و درهم تنیده باشند، گرایش عمومی به فعالیت های غیر رسمی و اقتصاد زیرزمینی افزایش خواهد یافت.

با توجه به راه اندازی پنجره واحد کشوری صدور مجوز سرمایه گذاری، در دستیابی آسان به اطلاعات با هماهنگی سازی بهتر بین تمامی دستگا های مربوطه و درک بهتر در بررسی تقاضاهای سرمایه گذاری، اثر بخشی مطلوب به موقع تسلیم اطلاعات از طریق تبادل اطلاعات بین دستگاهی که در ارائه همان اطلاعات برای یکبار نقش ایفا می کنند، پردازش سریعتر، دقیق بودن اطلاعات و رعایت قوانین مربوطه، تأخیرات کمتر و رعایت مطلوب قوانین و مقررات در صدور مجوز فعالیت، ارائه خدمات بهینه برای سرمایه گذاران، کیفیت بهتر اطلاعات به وسیله اشتراک بیشتر بین دستگاههای صادر کننده مجوز فعالیت،

دولت منسجم تر و حذف تشریفات زاید اداری و مزیت اصلی پنجره واحد برای سرمایه گذاران که می تواند به عنوان مکان واحدی جهت ارائه تمامی اطلاعات مورد نیاز به دستگاه های درگیر صدور مجوز را در اختیار آنان قرار دهد.

با توجه به مطالعات فوق و به منظور جلوگیری از تکرار مکررات و ساماندهی فرایند صدور مجوز سرمایه گذاری در کشور موارد زیر پیشنهاد می گردد:

- ایجاد یک نهاد صادر کننده مجوز در کشور
- حذف کلیه قوانین قبلی در خصوص صدور مجوز سرمایه گذاری به مدت یک سال
- اعلام ثبت اطلاعات سرمایه گذاران در سامانه ای جهت اعلام موجودیت و شناسنامه دار شدن فعالیت
- برقراری جرایم سنگین در صورت عدم ثبت در سامانه
- نظارت بر فعالیت های اقتصادی در کشور
- مهلت یک ساله برای راه اندازی پنجره واحد سرمایه گذاری کشوری

ایجاد یک سیستم اتوماتیک واحد (A Single Automated System) برای جمع آوری و توزیع درخواست صدور مجوز فعالیت اقتصادی متقاضیان جهت پردازش و صدور مجوز بین دستگاه های مربوطه و یا سیستم اتوماتیک تراکنش اطلاعات (An automated information transaction system) که متقاضی درخواست صدور مجوز فعالیت اقتصادی به واسطه این سیستم بتواند به دستگاه های مختلف صادر کننده مجوز از طریق یک برنامه کاربردی واحد تقاضای خود را تسلیم نماید.

- کنترل مدارک و ثبت اطلاعات متقاضیان سرمایه گذاری از طریق نهادهای مردمی
- ارسال اتوماتیک اطلاعات به دستگاه صادر کننده مجوز
- رصد عملکرد دستگاه های صادر کننده مجوز از طریق گزارش گیری از سامانه پنجره واحد

- برخورد قاطع با فرد، افراد و دستگاه خاطلی
- انتشار گزارشات مجوزهای صادره در رشته فعالیت های اقتصادی و دستگاه های صادر کننده مجوز در مقاطع فصلی، سالانه

منابع:

- جوادی، شاهین؛ نعیمی، زهرا و مقیسه، محسن(۱۳۹۴)؛ گزارش مرکز پژوهش ها از پایش محیط کسب و کار؛ (پاییز ۱۳۹۳)؛ ارزیابی ۲۹۲ تشکل اقتصادی سراسر کشور از مؤلفه های ملی محیط کسب و کار در ایران؛
- زمان زاده، حمید(۱۳۸۸)؛ سفری به تاریخ علم اقتصاد؛ سفر دوازدهم؛ اندیشه نهادگرایی؛ نهادگرایان جدید؛ روزنامه دنیای اقتصاد؛ شماره ۵۶۸۵۶۶؛ تاریخ چاپ: ۲۲/۰۵/۱۳۸۸.
- دفتر پایش و بهبود محیط کسب و کار؛ معاونت امور اقتصادی؛ (بهمن ۱۳۹۲)؛ بررسی وضعیت سهولت کسب و کار ایران با تاکید بر زیر شاخص شروع کسب و کار.
- ستایش، هدیه(۱۳۹۳)؛ نقش نهادها و تضمین حاکمیت قانون در رشد و توسعه اقتصادی؛ مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی
- گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی؛ دبیرخانه شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی؛ (گزارشات اول تا یازدهم)؛
- قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی؛ مصوب تیر ۱۳۸۷